

A. Meillet și A. Vaillant¹³ explică în felul următor valoarea pronumelui *uaj* din sirbo-croată:

„*taj* « celui-ci, celui-lă » (se referă volontiers à celui à qui l'on parle)... Par exemple *taj šešir* signifia voluntiers « le chapeau que tu portes » ou « qui est là près de toi », et *ovaj šešir* « le chapeau que je porte, mon chapeau ».

Același lucru se spune și în alte gramatici descriptive ale limbii sirbe¹⁴.

Pronumele determinative-calitative

pers. I. *ovaka* « atare, de felul acesta »

pers. II. *tiaka* « atare, de felul acesta, acela de la pers. II »

pers. III. *onaka* « atare, de felul acela »

Pronumele determinative-cantitative

pers. I. *ovoliko* « atît (cît acesta) »

pers. II. *tioliko* « atît (cît acesta, acela de la pers. II) »

pers. III. *onoliko* « atît (cît acela) »

Adverbele demonstrative-indicative

pers. I. *evo!* « iată (mie, nouă) »

pers. II. *evo!* « iată (ție, vouă) »

pers. III. *eno!* « iată (indică ceva care nu e apropiat persoanelor I și a II-a) »

Adverbe demonstrative de loc

pers. I. *ovde* « aici »

pers. II. *tu* « aci »¹⁵

pers. III. *onde* « acolo »

pers. I. *ovuda* « pe-aici »

pers. II. *tuuda* « pe-aci »¹⁶

pers. III. *onuda* « pe-acolo »

pers. I. *odovud* « de-aici »

pers. II. *otud* « de-aci »¹⁷

pers. III. *odonud* « de-acolo » etc.¹⁸

Ocupîndu-se pe larg de această problemă, L.P. Iakubinski a arătat urme ale vechiului sistem deictic și în alte limbi slave¹⁹. Printre altele, el a atras atenția asupra unor graiuri bulgărești în care se întîlnește o determinare triplă a numelor: a) cu *-c*, *-ca*, *-co*, *-ce* (cînd obiectul se află la vorbitor sau în apropierea lui), b) cu *-m*, *-ma*, *-mo*, *-me* (cînd obiectul se află la cel căruia i se vorbește sau în apropierea lui) și c) cu *-n*, *-na*, *-no*, *-ne* (cînd obiectul se află departe de persoanele care participă în vorbire). Profesorul sovietic a avut toate motivele să pună acest fenomen în legătură cu vechiul sistem deictic: cele trei serii de articole reprezintă, la origine, demonstrativele *ск*, *тъ*, *онъ* din vechea slavă, pe care le-am amintit mai sus. Sistemul triplu de articulare despre care vorbește L.P. Iakubinski este cunoscut de graiurile din Rodope, în care, alături de *мажѡн*, *жѡната*, *дѡмето*, *жѡните* etc., există și *мажѡс*, *жѡнаса*, *дѡтесо*, *жѡнисе* etc., *мажѡн*, *жѡнана*, *дѡмено*, *жѡнине*

¹³ A. Meillet și A. Vaillant, *Grammaire de la langue serbo-croate*, Paris, 1924, p. 115.

¹⁴ Vezi de ex. M. Stevanović, *Грамаѡика српскохрватског језика*, Novi Sad, 1954, p. 97.

¹⁵ « Aci » în sensul pe care îl are în graiurile olteneste.

¹⁶ Vezi nota 15.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ După M. Stevanović, *op. cit.*, p. 97–98.

¹⁹ L. P. Iakubinski, *op. cit.*, p. 193.